

Vid Carl Cederströms gata – var annars? – på Malmen, Malmslätt, står nu FLYGVAPENMUSEUM klart. Ännu så länge "bara" första byggetappen av tre, men vilken tilltalande etapp!

Kung Carl Gustaf invigde museet den 8 mars inför honoratiorens, med bl a CFV, tre av hans företrädare, FMV ledning och 250 andra inbjudna. Den av FortF uppförda byggnaden är mycket tilltalande.

Sevärt

Titta pappa! Allteftersom gräsmattorna framsför museet blir bärkraftigare ställs alltifler flygplan upp utomhus. Skylten ger besked om öppethållandet.
Foto förf

□ Det blev en minnesrik dag, där svensk och internationell flygmateriel från 1912 och framåt glänste ikapp med veteranernas lysande ansikten. En glad fest!

Ordföranden i styrelsen för Statens försvarshistoriska museer, professor Alf Åberg, inledde med det intressanta historiska perspektivet. "Östergötlands söner hava å Malmen vapenövats till Sveriges försvar sedan Carl XIs dagar" står det ju på en minnessten på Malmen.

CFV, generallöjtnant Sven-Olof Olsson, fortsatte raden av trevliga tal, innan Kungen invigde med ett initierat anförande.

Regionmusikens påpassliga "Congratulation" höjde den redan goda stämningen efter förre flygvapenchefen Dick Stenbergs gratulationstal. Till museet överlämnade han en fint renoverad Sk9 Moth Trainer från Stiftelsen för Flygvapenmuseum, vars ordförande han är. Istället för att arrangera avtäckning gav han symboliskt styrspaken till museichefen Axel Carleson, som hade en stor dag efter allt slit för att äntligen få se museet förverkligat. Denne tog emot spaken och turnerade snabbt genom att i sin exposé berätta historien om flygläraren som kastade styrspaken över bord. Allmän muntherhet! (Se separat notis).

Levande historia

För undertecknad, som började "vid flyget" som praktikant vid Nohab Flygmotorfabriker för 47 år sedan, var det extra roligt att träffa på gamla kamrater och Mercury-motorer från den tiden. Och så var det för de flesta besökarna denna minnesrika dag.

Att få se så många av de legendariska föregångsmännen samlade var också en stor upplevelse. 87-årig generalmajor Nils Söderberg och överingenjör A J Andersson, 85, (Bücker och Saab) var väl de äldsta bland många andra gäster, yrkesarbetare, tekniker, piloter och lottor.

CFV Sven-Olof Olson talade om FV och Malmen för länsrådet Lars Rydberg (stf landshövding), Kungen, professor Alf Åberg, museichefen Axel Carleson och 250 andra.

Regionmusiken i Linköping musicerade käckt i FV-uniformer, i bakgrunden. Foto Niklas Forslind, FFV Materialteknik

28 plan. . .

Av de cirka 80 hittills samlade flygplanstyperna får bara 28 plats i den av FortF uppförda, förnämliga museibygnaden på 36 x 72 meter. I en framtid planeras ytterligare två byggetapper så att ytan blir ungefär den dubbla. Många av de större flygplanen kommer emellertid att stå utanför museet, och gräsplanen där blir då ett intresseväckande blickfång från såväl länsvägen som den närbelägna stambanan.

Ett undantag planeras: B18B, som nu restaureras av frivilliga grupper på FFV-U/CVM och Saab Scania AB. Det ska in under tak, förhoppningsvis om några år.

. . .med utrustning

En läktare med utrustning - kameror, förarstolar, vapen m m - fotomontage och mycket fina modeller samt en mindre föreläsningssal ger en antydning om hur mycket kringutrustning och litteratur av intresse som en gång ska bli tillgänglig för studium och historisk forskning. Idag arbetas på samlingarna i flera äldre lokaler på flottiljområdet F 13 M. I den s k CVM-hangaren restaureras och konserveras ytterligare flyghistorisk materiel för kommande exponering.

"Flyger dom?"

I taket hänger några nya museiplan av hög klass. Det är stora modeller av Hansa, Caproni, Spitfire, B5 och Jaktfalken. Alla har tillverkats av den 24-årige elektrikern Mikael Carlsson, Åmål. Han är en privatflygare med högtflygande planer, har påbörjat byggandet av en kopia av Ö1 Tummeliten, som han hoppas själv kunna flyga om några år. Om nu inte hans utbildning till trafikflygare resulterar i senareläggning av Tummelisaflugningen.

Hans modeller i museet ser mycket verklighetstrogn ut. En besökare undslapp sig den naturliga frågan: "Kan dom flyga?"

Men åter till invigningen.

"Bortglömd" kung

När flygarveteraner samlas blir det livliga möten och minnesprat. Efter invigningstal och dito musik visades kungen

runt museet. Ett 40-tal journalister fick snart sitt lystmäte av bilder och intervjuer. Men sedan "försvann" kungen ut ur rampljuset.

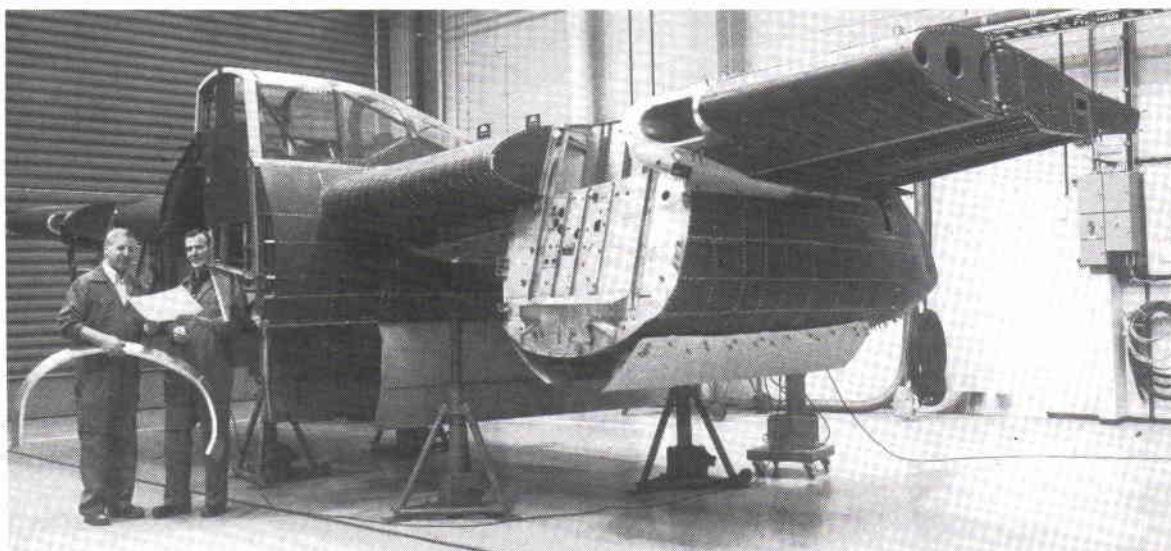
Veteranerna och vi andra blev så engagerade av vad som fanns att beskåda, och inte minst av att få prata med gamla vänner, att hedersgästen och hans värdar nästan glömdes bort. Kungen, Axel Carleson och Alf Åberg

Denna scen visades i tre TV-program och många tidningar: Framför Malmenbyggda Ö1 Tummeliten ("Lisan") hejdades Kungen gång på gång av pressfolket.

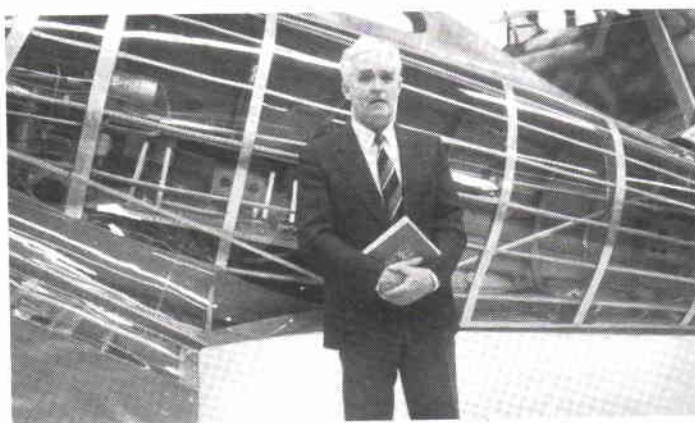
Foto Niklas Forslind, FFV Materialteknik

Så ser den ut nu. B18B restaureras vidare. Så här långt har man kommit på mittvinge och kropp vid FFV Underhåll/CVM i Malmslätt. Det är pensionerade plåtslagarna Yngve Ovmark och Per Holmgren som bytt skalplåtar, tillverkat bomb- och landställsluckor, och just nu håller på att rekonstruera nosdelen.

Bland yrkesmän som gjort speciella insatser var Sigvard Hansson, FFV-U/CVM, inbjuden. Hans friläggning av skalplåten på J20 blev med rätta beundrad av ingivningspubliken. Foto förf

Även barnen är mycket intresserade av de utställda flygplanen. Morgondagens flygare? Foto förf

– Den har jag gjort, sa pensionerade propellersnickaren Karl-Erik Thellman, f.d CVM, med handen på SK10-propellern. Foto förf

fick nästan tränga sig fram bland grupper av ryggdunkande flygarveteraner. "Ordningen" återställdes dock vid en trivsam lunch, som CFV bjöd på i F13M militärrestaurang. Där fortsatte en högljudd berättarglädje bland bord. Återknutna kamratkontakter och strålände entusiasm! Och entusiasmerad blir även för flyg ljumt intresserade besökare av detta det nyaste av våra militärmuseer. En härlig, ljus miljö, en innehållsrik, välarrangerad och världsunik samling materiel från 72 års flyghistoria står där på Malmen och väntar på Dig.

Ingemar Lindstrand

FLYGVAPENMUSEUM är öppet alla dagar kl 12-15 utom lördagar. Gruppbesök enligt överenskommelse, telefon 013-29 86 78. Den fåtaliga personalen måste ta hjälp på söndagar av medlemmar i Östergötlands Flyghistoriska Sällskap. . .

Kastade spaken

Historien som Axel Carleson förnöjde publiken med vid invigningen av Flygvapenmuseum, berättas i många versioner. Ungefär så här löd Carlesons mera städade variant:

Det var på 30-talet. En uttråkad flyglärare flyger i framsits och ryter i taltratten till sin tveksamme elev: "Nu måste du landa själv, jag ger upp!" Varpå han slänger sin medhavda extra-spak över bord.

Detta pedagogiska trick brukade gå hem, men en gång gjorde en panikslagen flygelev sin lärare mållös. Eleven lossade sin spak och kastade ut den också!

Om läraren blev spak förtäljer inte historien. . .